

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

M. SANCHIS GUARNER

Membre de la Secció Filològica

CONTRIBUCIÓ
AL
NOMENCLÀTOR GEOGRÀFIC
DEL
PAÍS VALENCIÀ

BARCELONA

1966

CONTRIBUCIÓ
AL NOMENCLÀTOR GEOGRÀFIC
DEL PAÍS VALENCIÀ

This One

N043-YS3-EE0J

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

M. SANCHIS GUARNER

Membre de la Secció Filològica

CONTRIBUCIÓ
AL
NOMENCLÀTOR GEOGRÀFIC
DEL
PAÍS VALENCIÀ

BARCELONA

1966

**Publicat per acord de l'INSTITUT,
pres en sessió del 19 de febrer de 1965**

Dipòsit Legal B. 5269-1966

P R E F A C I

La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, per encàrrec de l'autoritat civil d'aleshores, confeccionà l'any 1933 una *Llista dels noms dels Municipis del Principat* que ha tingut una àmplia acceptació i és emprada regularment pels escriptors i les editorials catalanes. La tasca fou continuada l'any 1935 per una ponència integrada pels senyors Pompeu Fabra, Josep Maria de Casacuberta, Joan Coromines i jo mateix, que inicià aquest estudi al País Valencià. Les seues conclusions provisionals foren publicades l'any 1938 per l'efímer Institut d'Estudis Valencians, però aquell opuscle a penes tingué difusió. Per això, l'any 1950 vaig donar a conèixer la llista susdita, amb esmenes i addicions, com a apèndix de la meua *Gramàtica Valenciana*, amb una ordenació dels pobles per comarques històrico-naturals, per a la qual cosa em calgué assajar una demarcació comarcal del País Valencià més detallada que les que havien estat proposades anteriorment.

Quan, l'any 1954, fou publicat l'opuscle *El que s'ha de saber de la llengua catalana* de Joan Coromines, que assolí una gran acceptació del públic, l'editor hi afegí un *Nomenclàtor dels municipis de llengua catalana ordenats per regions i comarques*, el qual per raons tècniques no incloïa la Catalunya aragonesa ni Andorra (ni tampoc la Vall d'Aran, on el parlar autòcton és l'aranès, un subdialecte gascó), i on la llista dels municipis valencians presentava algunes omissions importants. En el full núm. 5 de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, dedicat especialment a Toponímia i publicat l'any 1964, ja han estat esmenades moltes d'aquelles deficiències. En una obra que tinc en curs de publicació, *Els pobles valencians parlen els uns dels altres*, de la qual ja han aparegut dos volums, incloc una delimitació molt detallada de les comarques i microcomarques del País Valencià, i faç esment de bastant toponímia major i menor.

Sé molt bé que la divisió comarcal d'un país ofereix sempre problemes molt delicats, on entren en joc interessos i passions considerables, per tal com, encara que hi ha comarques històrico-naturals ben definides, llurs límits presenten sovint un marge controvertible. Cal dir, per això, que la demarcació interior del País Valencià que ara publico, expressa tan sols el meu criteri personal i té només caràcter d'assaig. Però el problema de la delimitació de les comarques valencianes és urgent, puix que l'actual divisió en províncies i partits judicials és totalment arbitrària, i val la pena de proposar una solució provisional. Cal esperar aportacions dels geògrafs, economistes i sociòlegs que vulguin tractar

d'aquest tema, les quals contribuiran a fixar la divisió comarcal del País Valencià, amb el concurs dels organismes representatius. En el present assaig de demarcació comarcal s'ha procurat que la frontera lingüística coincideixi amb els límits de les comarques, és a dir que no hi hagi pobles de diferent llengua agrupats dins la mateixa comarca; ha calgut, tanmateix, fer un parell d'excepcions a aquest principi.

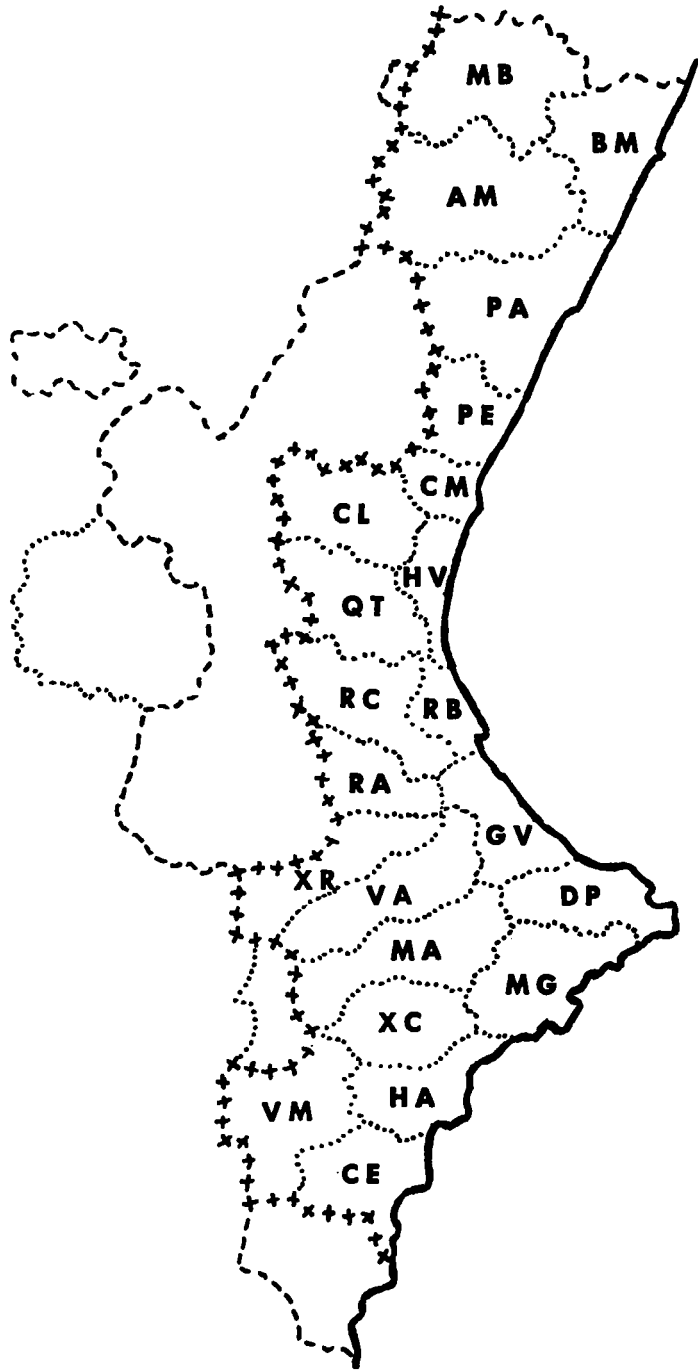
Per altra part, és ben notori que la determinació definitiva dels topònims del nostre domini lingüístic, no podrà ser duta a terme fins que la gran autoritat en aquesta especialitat, Joan Coromines, hagi publicat l'*Onomasticon Cataloniae* en què ara treballa molt activament. Cal insistir, doncs, a qualificar aquest opuscle meu, de simple aportació personal per a l'aclariment dels problemes topònims valencians.

En la seua primera part hi ha, a la columna de l'esquerra, la relació alfabètica dels noms — sovint traduïts o desfigurats per castellanitzacions capritxoses — dels municipis valencians, que empra l'Institut Nacional d'Estadística de l'Estat Espanyol i que segueixen, en general, els organismes oficials de l'Administració pública estatal, provincial i municipal. En la columna central figura la forma que reputo recomanable. Finalment, a la columna de la dreta s'indica la comarca dins la qual considero comprès el municipi de referència. Han estat exclosos d'aquesta llista els noms dels municipis de la zona del País Valencià de llengua castellana.

En una altra relació figuren els noms que considero correctes de les viles, pobles, llogarets i caserius compactes amb més de dos-cents habitants, que no constitueixen cap de municipi, amb expressió de l'ajuntament a què estan agregats actualment i de la comarca a què aquest pertany.

Com que bastants dels pobles valencians de llengua castellana tenen també un nom legítim de forma diferent en la nostra llengua, usat tradicionalment en els pobles veïns pertanyents al domini lingüístic català, o en els documents de l'antiga Administració foral del Regne de València, se n'ha fet una altra llista, en què són expressades ambdues formes, i en una altra columna a la dreta, la comarca a què correspon el municipi esmentat.

Finalment hi ha altres relacions amb els noms dels principals rius, serres i tossals, accidents de la costa, illes, etc., del País Valencià.

LES COMARQUES VALENCIANES

Heus ací un mapa amb la delimitació comarcal molt esquematitzada del País Valencià de llengua catalana.

Les lletres corresponen als noms provisionals de les comarques segons s'expressa en la taula següent:

M B.	Els Ports de Morella i la Tinença de Benifassà
B M.	El Baix Maestrat
A M.	L'Alt Maestrat
P A.	La Plana Septentrional, el Pla de l'Arc i la Tinença d'Alcalatén
P E.	La Plana Meridional i la Serra d'Espadà
C M.	El Camp de Morvedre i les Valls de Segó
C L.	El Camp de Llíria i la Calderona
Q T.	El Pla de Quart, Torrent i Catarroja
H V.	L'Horta de València
R B.	La Ribera Baixa de Xúquer
R C.	La Ribera Central de Xúquer
R A.	La Ribera Alta de Xúquer
X R.	Xàtiva, la Costera de Ranes i la Vall de Montesa
V A.	La Vall d'Albaida
G V.	L'Horta de Gandia i la Vall d'ignia
D P.	El Marquesat de Dénia i les Valls de Pego
M G.	La Marina i la Vall de Guadalest
M A.	Mariola-Benicasell-Aitana
X C.	Xixona i la Foia de Castalla
V M.	Vinalopó Mitjà.
H A.	L'Horta d'Alacant
C E.	El Camp d'Elx

La línia de ratlletes assenyalava la frontera ponentina i meridional del Regne de València des del segle XIV, dins el qual foren incloses comarques de llengua no catalana: l'Alt Millars i el Ducat de Vilafermosa, la Vall de Sogorb, els Serrans amb el Racó d'Ademús, Xiva i la Foia de Bunyol, la Vall d'Aiora i el Caroig, Enguera i la Canal de Navarrés, i l'Horta d'Oriola. La línia de punts correspon al límit occidental de les comarques agregades durant el segle XIX: l'Altiplà de Requena i Útiel a la província de València, i el Marquesat de Villena a la d'Alacant.

NOMENCLÀTOR

CIUTATS, VILES I POBLES CAP DE MUNICIPI

<i>Nom emprat per l'I.N.E.</i>	<i>Nom recomanable</i>	<i>Comarca</i>
Ador	Ador	Horta de Gandia
Adsubia	l'Atzúvia	Marquesat de Dénia
Adzaneta	Atzeneta del Maestrat	Alt Maestrat
Adzaneta de Albaida	Atzeneta d'Albaida	Vall d'Albaida
Agost	Agost	Horta d'Alacant
Agres	Agres	Mariola-Aitana
Aguas de Busot	Aigües de Busot	Horta d'Alacant
Agullent	Agullent	Vall d'Albaida
Ahín	Afín	Plana Meridional
Alacuás	Alaquàs	Pla de Quart i Torrent
Albaida	Albaida	Vall d'Albaida
Albal	Albal	Pla de Quart i Torrent
Albalat de la Ribera	Albalat de la Ribera	Ribera Baixa
Albalat dels Sorells	Albalat dels Sorells	Horta de València
Albalat de Segart	Albalat dels Tarongers	Camp de Morvedre
Alberique	Alberic	Ribera Alta
Albocácer	Albocàsser	Alt Maestrat
Alboraya	Alboraia	Horta de València
Albuixech	Albuixec	Horta de València
Alcácer	Alcàsser	Pla de Quart i Torrent
Alcalá de Chivert	Alcalà de Xivert	Baix Maestrat
Alcalalf	Alcanalf	Marquesat de Dénia
Alcántara de Júcar	Alcàntera	Ribera Alta
Alcira	Alzira	Ribera Central
Alcocer de Planes	Alcasser	Mariola-Aitana
Alcolecha	Alcoleja	Mariola-Aitana
Alcora	l'Alcora	Plana Septentrional
Alcoy	Alcoi	Mariola-Aitana
Alcudia de Carlet	l'Alcúdia de Carlet	Ribera central
Alcudia de Crespins	l'Alcúdia de Crespins	Xàtiva i la Costera
Alcudia de Veo	l'Alcúdia de Veo	Plana meridional
Aldaya	Aldaia	Pla de Quart i Torrent
Alfatar	Alfatar	Pla de Quart i Torrent
Alfafara	Alfafara	Mariola-Aitana
Alfahuir	Alfauir	Horta de Gandia
Alfara de Algimia	Alfara de la Baronia	Camp de Morvedre
Alfara del Patriarca	Alfara del Patriarca	Horta de València
Alfarp	Alfarb	Ribera Central
Alfarrasí	Alfarrasí	Vall d'Albaida
Alfaz del Pi	l'Alfàs	la Marina
Alfondguilla	Fondeguilla	Plana Meridional
Algar de Palancia	Algar	Camp de Morvedre
Algimia de Alfara	Algímia de la Baronia	Camp de Morvedre

Nom emprat per l'I.N.E.

Alginet
 Algueña
 Alicante
 Almacera
 Almazora
 Almenara
 Almiserat
 Almoines
 Almudaina
 Almusafes
 Alqueria de la Condesa
 Alqueria de Aznar

Altea
 Antella
 Ares del Maestre
 Artana
 Ayelo de Malferit
 Ayelo de Rugat
 Balones
 Ballestar
 Bafieres
 Barcheta
 Bárig
 Bechí
 Bel
 Belgida
 Bellreguard
 Bellús
 Benafigos
 Benaguasil
 Benasal
 Benasau
 Benavites
 Benegida
 Benejama
 Benetúser
 Beniarbeig
 Beniardá
 Beniarjó
 Beniarrés
 Beniatjar
 Benicarló
 Benicasim
 Benicolet
 Benichembla
 Benidoleig
 Benidorm
 Benifairó de les Valls
 Benifairó de Valldigna
 Benifallim
 Benifato
 Benifayó
 Beniflà
 Benigànim
 Benilloba
 Benillup
 Benimantell

Nom recomanable

Alginet
 l'Alguenya
 Alacant
 Almàssera
 Almassora
 Almenara
 Almiserà
 Almoines
 Almudaina
 Almussafes
 l'Alqueria de la Comtessa
 l'Alqueria d'Asnar o
 el Ràfol Blanc

Altea
 Antella
 Ares del Maestrat
 Artana
 Aielo de Malferit
 Aielo de Rugat
 Balones
 el Bellestar
 Banyeres de Mariola
 Barxeta
 Barx
 Betxí
 Bel
 Belgida
 Bellreguard
 Bellús
 Benafigos
 Benaguasil
 Benassal
 Benasau
 Benavites
 Beneixida
 Beneixama
 Benetússer
 Beniarbeig
 Beniardà
 Beniarjó
 Beniarrés
 Beniatjar
 Benicarló
 Benicàssim
 Benicolet
 Benigembla
 Benidoleig
 Benidorm
 Benifairó de les Valls
 Benifairó de Valldigna
 Benifallim
 Benifato
 Benifaió
 Beniflà
 Benigànim
 Benilloba
 Benillup
 Benimantell

Comarca

Ribera central
 Vinalopó mitjà
 Horta d'Alacant
 Horta de València
 Plana Septentrional
 Plana Meridional
 Horta de Gandia
 Horta de Gandia
 Mariola-Aitana
 Ribera central
 Horta de Gandia
 Mariola-Aitana
 la Marina
 Ribera alta
 Alt Maestrat
 Plana Meridional
 Vall d'Albaida
 Vall d'Albaida
 Mariola-Aitana
 Ports de Morella
 Mariola-Aitana
 Xàtiva i la Costera
 Xàtiva i la Costera
 Plana Meridional
 Ports de Morella
 Vall d'Albaida
 Horta de Gandia
 Vall d'Albaida
 Alt Maestrat
 Camp de Llíria
 Alt Maestrat
 Mariola-Aitana
 Camp de Morvedre
 Ribera Alta
 Mariola-Aitana
 Pla de Quart i Torrent
 Marquesat de Dénia
 la Marina
 Horta de Gandia
 Mariola-Aitana
 Vall d'Albaida
 Baix Maestrat
 Plana Septentrional
 Vall d'Albaida
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 la Marina
 Camp de Morvedre
 Horta de Gandia
 Mariola-Aitana
 la Marina
 Ribera Central
 Horta de Gandia
 Mariola-Aitana
 Mariola-Aitana
 Mariola-Aitana
 la Marina

*Nom emprat per l'I.N.E.**Nom recomanable**Comarca*

Benimarfull	Benimarfull	Mariola-Aitana
Benimassot	Benimassot	Mariola-Aitana
Benimeli	Benimeli	Marquesat de Dénia
Benimodo	Benimodo	Ribera Central
Benimuslem	Benimuslem	Ribera Alta
Beniopa	Beniopa	Horta de Gandia
Beniparrell	Beniparrell	Pla de Quart i Torrent
Benipeixcar	Benipeixcar	Horta de Gandia
Benirredrà	Benirredrà	Horta de Gandia
Benisa	Benissa	la Marina
Benisanó	Benissanó	Camp de Llíria
Benisoda	Benissoda	Vall d'Albaida
Benisuera	Benissuera	Vall d'Albaida
Benitachell	el Poblenou de Benitatxell	Marquesat de Dénia
Benlloch	Bell-lloc del Pla	Plana septentrional
Bétera	Bétera	Camp de Llíria
Biar	Biar	Mariola-Aitana
Bocairent	Bocairent	Mariola-Aitana
Bojar	el Boixar	Ports de Morella
Bolulla	Bolulla	la Marina
Bonrepòs y Mirambell	Bonrepòs i Mirambell	Horta de València
Borriol	Borriol	Plana Septentrional
Bufali	Bufali	Vall d'Albaida
Burjasot	Burjassot	Horta de València
Burriana	Borriana	Plana Meridional
Busot	Busot	Horta d'Alacant
Cabanes	Cabanes de l'Arc	Plana septentrional
Calig	Calig	Baix Maestrat
Calpe	Calp	la Marina
Callosa de Ensarrià	Callosa d'En Sarrià	la Marina
Campello	el Campello	Horta d'Alacant
Campo de Mirra	el Camp de Mirra o el Camp pet	Mariola-Aitana
Canals	Canals	Xàtiva i la Costera
Canet de Berenguer	Canet d'En Berenguer	Camp de Morvedre
Canet lo Roig	Canet lo Roig	Baix Maestrat
Cañada	la Canyada de Biar	Mariola-Aitana
Carcagente	Carcaixent	Ribera Central
Càrcer	Càrcer	Ribera Alta
Carlet	Carlet	Ribera Central
Carrícola	Carrícola	Vall d'Albaida
Casinos	Casinos	Camp de Llíria
Castalla	Castalla	Xixona i Foia de Castalla
Castell de Cabres	Castell de Cabres	Ports de Morella
Castell de Castells	Castell de Castells	Marquesat de Dénia
Castellfort	Castellfort	Ports de Morella
Castellón de la Plana	Castelló de la Plana	Plana Septentrional
Castellón de Rugat	Castelló de les Gerres	Vall d'Albaida
Castellonet	Castellonet	Vall d'Albaida
Catadau	Catadau	Ribera Central
Catarroja	Catarroja	Pla de Quart i Torrent
Catí	Catí	Ports de Morella
Cerdà	Cerdà	Xàtiva i la Costera
Cervera del Maestre	Cervera del Maestrat	Baix Maestrat
Cinctorres	Cinctorres	Ports de Morella
Cocentaina	Cocentaina	Mariola-Aitana
Confrides	Confrides	la Marina
Corachar	Coratxà	Ports de Morella

<i>Nom emprat per l'I.N.E.</i>	<i>Nom recomanable</i>	<i>Comarca</i>
Corbera de Alcira	Corbera de la Ribera	Ribera Baixa
Costur	Costur	Plana Septentrional
Cotes	Cotes	Ribera Alta
Crevillent	Crevillent	Camp d'Elx
Cuart de les Valls	Quart de les Valls	Camp de Morvedre
Cuart de Poblet	Quart de Poblet	Pla de Quart i Torrent
Cuartell	Quartell	Camp de Morvedre
Cuatretonda	Quatretonda	Vall d'Albaida
Cuatretondeta	Quatretondeta	Mariola-Aitana
Cuevas de Vinromà	les Coves de Vinromà	Alt Maestrat
Culla	Culla	Alt Maestrat
Cullera	Cullera	Ribera Baixa
Chert	Xert	Baix Maestrat
Chilches	Xilxes	Plana Meridional
Chirivella	Xirivella	Pla de Quart i Torrent
Chiva de Morella	Xiva de Morella	Ports de Morella
Chodos	Xodos	Alt Maestrat
Daimuz	Daimús	Horta de València
Denia	Dénia	Marquesat de Dénia
Elche	Elx	Camp d'Elx
la Eliana	l'Eliana	Camp de Llíria
Emperador	la Venta d'Emperador	Horta de València
Énova	l'Énova	Ribera Alta
Eslida	Eslida	Plana Meridional
Estivella	Estivella	Camp de Morvedre
Estubeny	Estubeny	Xàtiva i la Costera
Facheca	Fageca	Mariola-Aitana
Famorca	Famorca	Mariola-Aitana
Faura	Faura	Camp de Morvedre
Favaretà	Favara de la Ribera	Ribera Baixa
Figueroles	Figueroles	Plana Septentrional
Finestrat	Finestrat	la Marina
Fontaneres	l'Alforí	Vall d'Albaida
Forcall	Forcall	Ports de Morella
Fortaleny	Fortaleny	Ribera Baixa
Foyos	Foios	Horta de Gandia
Fredes	Fredes	Ports de Morella
Fuente Encarroz	la Font d'En Carròs	Horta de Gandia
Fuente la Higuera	la Font de la Figuera	Xàtiva i la Costera
Gabarda	Gavarda	Ribera Alta
Gandia	Gandia	Horta de Gandia
Gata de Gorgos	Gata	Marquesat de Dénia
Gayanes	Gaianes	Mariola-Aitana
Genovés	el Genovès	Xàtiva i la Costera
Gilet	Gilet	Camp de Morvedre
Godella	Godella	Horta de València
Gorga	Gorga	Mariola-Aitana
la Granja de la Costera	la Granja de la Costera	Xàtiva i la Costera
Guadalest	el Castell de Guadalest	la Marina
Guadasequies	Guadasequies	Vall d'Albaida
Guadasuar	Guadassuar	Ribera Central
Guardamar	l'Alquerieta de Guardamar	Horta de Gandia
Guardamar del Segura	Guardamar	Camp d'Elx
Hondón de las Nieves	el Fondó de les Neus	Vinalopó mitjà
Hondón de los Frailes	el Fondó dels Frares	Vinalopó mitjà
Ibi	Ibi	Xixona i Foia de Castalla
Jalón	Xaló	Marquesat de Dénia
la Jana	la Jana	Baix Maestrat

*Nom emprat per l'I.N.E.**Nom recomanable**Comarca*

Jaraco	Xeraco	Horta de Gandia
Játiva	Xàtiva	Xàtiva i la Costera
Jávea	Xàbia	Marquesat de Dénia
Jerresa	Xeresa	Horta de Gandia
Jijona	Xixona	Xixona i Foia de Castalla
Liria	Llíria	Camp de Llíria
Lorcha	l'Orxa	Mariola-Aitana
Lucena del Cid	Llucena	Plana Septentrional
Luchente	Llutxent	Vall d'Albaida
Lugar Nuevo de Fenollet	Llocnou d'En Fenollet	Xàtiva i la Costera
Lugar Nuevo de la Corona	Llocnou de la Corona	Pla de Quart i Torrent
Lugar Nuevo de San Jerónimo	Llocnou de Sant Jeroni	
Llanera de Ranes	Llanera de Ranes	Horta de Gandia
Llaurí	Llaurí	Xàtiva i la Costera
Llíber	Llíber	Ribera Baixa
Llombay	Llombai	Marquesat de Dénia
la Llosa	la Llosa de la Plana	Ribera central
Llosa de Ranes	la Llosa de Ranes	Plana Meridional
Manises	Manises	Xàtiva i la Costera
Manuel	Manuel	Pla de Quart i Torrent
Masalavés	Massalavés	Ribera Alta
Masalfasar	Massalfassar	Ribera Alta
Masamagrell	Massamagrell	Horta de València
Masanasa	Massanassa	Horta de València
la Mata de Morella	la Mata de Morella	Pla de Quart i Torrent
Meliana	Meliana	Ports de Morella
Millena	Billeneta	Horta de València
Mirafior	Mirafior	Mariola-Aitana
Miramar	Miramar	Marquesat de Dénia
Mislata	Mislata	Horta de Gandia
Mogente	Moixent	Pla de Quart i Torrent
Moncada	Montcada	Xàtiva i la Costera
Moncófar	Moncofa	Horta de València
Monóvar	Monóvar	Plana Meridional
Monserrat	Montserrat d'Alcalà	Vinalopó mitjà
Montaberner	Montaverner	Ribera Central
Montesa	Montesa	Vall d'Albaida
Montichelvo	Montitxelvo	Xàtiva i la Costera
Montroy	Montroi	Vall d'Albaida
Morella	Morella	Ribera Central
Muchamiel	Mutxamel	Ports de Morella
Murla	Murla	Horta d'Alacant
Muro del Alcoy	Muro del Comtat	Marquesat de Dénia
Museros	Museros	Mariola-Aitana
Nàquera	Nàquera	Horta de València
Novelda	Novelda	Camp de Llíria
Novel·le	Novel·le	Vinalopó mitjà
la Nucia	la Nucia	Xàtiva i la Costera
Nules	Nules	la Marina
Oliva	Oliva	Plana Meridional
Olocau	Olocau de Carraixet	Horta de Gandia
Ollería	l'Ollería	Camp de Llíria
Onda	Onda	Vall d'Albaida
Ondara	Ondara	Plana Meridional
Onil	Onil	Marquesat de Dénia
Onteniente	Ontinyent	Xixona i Foia de Castalla
Orba	Orba	Vall d'Albaida
		Marquesat de Dénia

*Nom emprat per l'I.N.E.**Nom recomanable**Comarca*

Orcheta
 Oropesa
 Ortells
 Otos
 Paiporta
 Palanques
 Palma de Gandia
 Palmera
 Palomar
 Parcent
 Paterna
 Pedreguer
 Pego
 Penàguila
 Peñíscola
 Petrel
 Petrés
 Picaña
 Picasent
 Piles
 Pinet
 Pinoso
 Planes
 Poliñá de Júcar
 Polop
 Portell de Morella
 Potrés
 Puebla de Benifasar
 Puebla de Farnals

 Puebla del Duc
 Puebla de Vallbona
 Puebla Larga
 Puebla-Tornesa
 Puig
 Puzol
 Rafelbuñol
 Rafelcofer
 Rafelguaraf
 Ràfol de Almunia
 Ràfol de Salem
 Real de Gandia
 Real de Montroi
 Relleu
 Ribarroja
 Ribesalbes
 Riola
 Rocafort
 la Romana
 Rossell
 Rotglá y Corbera
 Ròtova
 Rugat
 Sagra
 Sagunto
 Salem
 Salsadella
 San Juan de Alicante

Orxeta
 Orpesa
 Hortells
 Otos
 Paiporta
 Palanques
 Palma de Gandia
 Palmera
 el Palomar
 Parcent
 Paterna
 Pedreguer
 Pego
 Penàguila
 Peñíscola
 Petrer
 Petrés
 Picanya
 Picassent
 Piles de Mar
 Pinet
 el Pinós
 Planes de la Baronia
 Polinyà de la Ribera
 Polop
 Portell de Morella
 Potries
 la Pobla de Benifassà
 la Pobla de Farnals o
 la Creu del Puig
 la Pobla del Duc
 la Pobla de Vallbona
 la Pobla Llarga
 la Pobla Tornesa
 el Puig de Santa Maria
 Puçol
 Rafelbunyol
 Rafelcofer
 Rafelguaraf
 el Ràfol d'Almúnia
 el Ràfol de Salem
 el Real de Gandia
 Real de Montroi
 Relleu
 Riba-roja de Túria
 Ribesalbes
 Riola
 Rocafort de Campolivar
 la Romana de Tarafa
 Rossell
 Roglà i Corberà
 Ròtova
 Rugat
 Sagra
 Morvedre o Sagunt
 Salem
 la Salzedella
 Sant Joan d'Alacant

la Marina
 Plana Septentrional
 Ports de Morella
 Vall d'Albaida
 Pla de Quart i Torrent
 Ports de Morella
 Horta de Gandia
 Horta de Gandia
 Vall d'Albaida
 Marquesat de Dénia
 Horta de València
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Mariola-Aitana
 Baix Maestrat
 Vinalopó mitjà
 Camp de Morvedre
 Pla de Quart i Torrent
 Pla de Quart i Torrent
 Horta de Gandia
 Horta de Gandia
 Vinalopó mitjà
 Mariola-Aitana
 Ribera Baixa
 la Marina
 Ports de Morella
 Horta de Gandia
 Ports de Morella

 Horta de València
 Vall d'Albaida
 Camp de Llíria
 Ribera Alta
 Alt Maestrat
 Horta de València
 Horta de València
 Horta de València
 Horta de Gandia
 Ribera Alta
 Marquesat de Dénia
 Vall d'Albaida
 Horta de Gandia
 Ribera Central
 la Marina
 Pla de Quart i Torrent
 Plana Meridional
 Ribera Baixa
 Horta de València
 Vinalopó mitjà
 Baix Maestrat
 Xàtiva i la Costera
 Horta de Gandia
 Vall d'Albaida
 Marquesat de Dénia
 Camp de Morvedre
 Vall d'Albaida
 Alt Maestrat
 Horta d'Alacant

Nom emprat per l'I.N.E.

San Juan de Énova
 San Jorge
 San Mateo
 San Rafael del Río
 Sanet y Negrals
 Santa Magdalena de Pulpis
 Santa Pola
 San Vicente del Raspeig
 Sarratella
 Sedaví
 Segart de Albalat
 Sella
 Sellent
 Sempere
 Senija
 Señera
 Serra
 Setla y Mirarrosa
 Sierra-Engarcerán
 Silla
 Simat de Valldigna
 Sollana
 Sueca
 Sueras
 Sumacàrcel
 Tabernes Blanques
 Tabernes de Valldigna

Tales
 Tàrbena
 Terrateig
 Teulada
 Tibi
 Tírig
 Todolella
 Tollos
 Tormos
 Torreblanca
 Torre de Embesora
 Torre de Endoménech
 Torrella
 Torremanzanas
 Torrente
 Torres-Torres
 Traiguera
 Turís
 Useras
 Valencia
 Vallada
 Vall d'Alba
 Vall de Alcalá
 Vall de Ebo
 Vall de Gallinera
 Vall de Laguart
 Vall de Uxó
 Vallés
 Vallibona
 Vergel

Nom recomanable

Sant Joan de l'Énova
 Sant Jordi del Maestrat
 Sant Mateu del Maestrat
 Sant Rafel del Maestrat
 Sanet i els Negrals
 Santa Magdalena de Polpís
 Santa Pola
 Sant Vicent del Raspeig
 la Serratella
 Sedaví
 Segart
 Sella
 Sallent de Xàtiva
 Sant Pere d'Albaida
 Senija
 Senyera
 Serra de Portaceli
 Setla i Mira-rosa
 la Serra d'En Galceran
 Silla
 Simat de Valldigna
 Sollana
 Sueca
 Suera
 Sumacàrcer
 Tavernes Blanques
 Tavernes de Valldigna o
 la Vall de Tavernes

Tales
 Tàrbena
 Terrateig
 Teulada
 Tibi
 Tírig
 la Todolella
 Tollos
 Tormos
 Torreblanca
 la Torre d'En Besora
 la Torre dels Domenges
 Torrella de la Costera
 la Torre de les Maçanes
 Torrent
 Torres Torres
 Traiguera
 Torís
 les Useres
 València
 Vallada
 la Vall d'Alba
 Alcalà de la Jovada
 Ebo
 la Vall de Gallinera
 la Vall de Laguar
 la Vall d'Uixó
 Vallés de la Costera
 Vallibona
 el Vergel

Comarca

Ribera Central
 Baix Maestrat
 Alt Maestrat
 Baix Maestrat
 Marquesat de Dénia
 Baix Maestrat
 Camp d'Elx
 Horta d'Alacant
 Alt Maestrat
 Pla de Quart i Torrent
 Camp de Morvedre
 la Marina
 Xàtiva i la Costera
 Vall d'Albaida
 Marquesat de Dénia
 Ribera Alta
 Camp de Llíria
 Marquesat de Dénia
 Alt Maestrat
 Pla de Quart i Torrent
 Horta de Gandia
 Ribera Baixa
 Ribera Baixa
 Plana Meridional
 Ribera Alta
 Horta de València

Horta de Gandia
 Plana Meridional
 la Marina
 Vall d'Albaida
 Marquesat de Dénia
 Xixona i Foia de Castalla
 Alt Maestrat
 Ports de Morella
 Mariola-Aitana
 Vall d'Albaida
 Plana Septentrional
 Alt Maestrat
 Alt Maestrat
 Xàtiva i la Costera
 Xixona i Foia de Castalla
 Pla de Quart i Torrent
 Camp de Morvedre
 Baix Maestrat
 Ribera Central
 Alt Maestrat
 Horta de València
 Xàtiva i la Costera
 Plana Septentrional
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Plana Meridional
 Xàtiva i la Costera
 Ports de Morella
 Marquesat de Dénia

<i>Nom emprat per l'I.N.E.</i>	<i>Nom recomanable</i>	<i>Comarca</i>
Villafamés	Vilafamés	Plana septentrional
Villafranca del Cid	Vilafranca del Maestrat	Alt Maestrat
Villajoyosa	la Vila Joiosa	la Marina
Villalonga	Vilallonga de la Safor	Horta de Gandia
Villamarchante	Vilamarxant	Camp de Llíria
Villanueva de Alcolea	Vilanova d'Alcolea	Alt Maestrat
Villanueva de Castellón	Castelló de la Ribera	Ribera Alta
Villar de Canes	Vilar de Canes	Alt Maestrat
Villarreal	Vila-real	Plana Meridional
Villavieja	la Vilavella	Plana Meridional
Villores	Villores	Ports de Morella
Vinalesa	Vinalesa	Horta de València
Vinaroz	Vinaròs	Baix Maestrat
Vistabella del Maestrazgo	Vistabella del Maestrat	Alt Maestrat
Zorita del Maestrazgo	Sorita	Ports de Morella

POBLES, LLOGARETS I CASERIUS COMPACTES AMB MÉS DE
DOS-CENTS HABITANTS QUE NO SÓN CAP DE MUNICIPI

<i>Agregat</i>	<i>Municipi</i>	<i>Comarca</i>
Herbers	Morella	Ports de Morella
Alcosebre	Alcalà de Xivert	Baix Maestrat
Torrenostre	Torreblanca	Plana Septentrional
la Basseta	Vilafamés	Plana Septentrional
el Mas d'Avall	Vilafamés	Plana Septentrional
el Mas de Mollet	Vilafamés	Plana Septentrional
Moró	Vilafamés	Plana Septentrional
Artesa	Onda	Plana Meridional
el Grau de Castelló	Castelló de la Plana	Plana Septentrional
el Port de Borriana	Borriana	Plana Meridional
el Grau de Borriana	Borriana	Plana Meridional
Mascarell	Nules	Plana Meridional
el Grau de Moncofa	Moncofa	Plana Meridional
Casablanca	Almenara	Plana Meridional
el Port de Sagunt	Morvedre	Camp de Morvedre
Alqueria de Roca	Meliana	Horta de València
la Canyada dels Pins	Paterna	Horta de València
el Vedat	Torrent	Pla de Quart i Torrent
el Mas del Jutge	Torrent	Pla de Quart i Torrent
Benimàmet	València	Horta de València
Beniferri	València	Horta de València
Benicalap	València	Horta de València
Campanar	València	Horta de València
Tendetes	València	Horta de València
Marxalenes	València	Horta de València
els Orriols (o Rascanya)	València	Horta de València
Carpesa	València	Horta de València
Borbotó	València	Horta de València
Benifaraig	València	Horta de València
Massarrojos	València	Horta de València
Mauella	València	Horta de València
les Cases de Bàrcena	València	Horta de València
Benimaclet	València	Horta de València
Mestalla	València	Horta de València

<i>Agregat</i>	<i>Municipi</i>	<i>Comarca</i>
la Malva-rosa	València	Horta de València
el Banyalmar	València	Horta de València
el Cabanyal	València	Horta de València
el Grau de València	València	Horta de València
Natzaret	València	Horta de València
Montolivet	València	Horta de València
Russafa	València	Horta de València
Patraix	València	Horta de València
la Creu Coberta	València	Horta de València
Alqueria de la Torre	València	Horta de València
la Fonteta de Sant Lluís	València	Horta de València
el Forn d'Alcedo	València	Horta de València
el Castellar	València	Horta de València
l'Oliveral	València	Horta de València
Pinedo	València	Horta de València
el Saler	València	Horta de València
la Devesa	València	Horta de València
el Palmar	València	Horta de València
el Perelló de l'Albufera	Sueca	Ribera Baixa
el Mareny de les Barraquetes	Sueca	Ribera Baixa
el Mareny de Sant Llorenç	Cullera	Ribera Baixa
el Brosquil	Cullera	Ribera Baixa
la Muntanya de Benicull	Polinyà de la Ribera	Ribera Baixa
la Barraca d'Aigües Vives	Alzira	Ribera Central
la Cogullada	Carcaixent	Ribera Central
Montortal	l'Alcúdia de Carlet	Ribera Central
Sanç	l'Énova	Ribera Alta
el Tossalnou	Rafelguaraf	Ribera Alta
la Torre d'En Lloris	Xàtiva	Xàtiva i la Costera
Annauir	Xàtiva	Xàtiva i la Costera
Aiacor	Xàtiva	Xàtiva i la Costera
els Corral de Valldigna	Simat de Valldigna	Horta de Gandia
la Marjuquera	Gandia	Horta de Gandia
els Màrtirs	Daimús	Horta de Gandia
la Xara	Dénia	Marquesat de Dénia
Benialf	Vall de Gallinera	Marquesat de Dénia
Benirrama	Vall de Gallinera	Marquesat de Dénia
Patró	Vall de Gallinera	Marquesat de Dénia
Benimaurell	Vall de Laguar	Marquesat de Dénia
Campell	Vall de Laguar	Marquesat de Dénia
Fleix	Vall de Laguar	Marquesat de Dénia
Fontilles	Vall de Laguar	Marquesat de Dénia
la Duana	Xàbia	Marquesat de Dénia
el Portet de Moraira	Teulada	Marquesat de Dénia
les Cases d'Altea la Vella	Altea	la Marina
les Barberes	la Vila Joiosa	la Marina
l'Ermida de Sant Antoni	la Vila Joiosa	la Marina
Setla del Comtat	Muro	Mariola-Aitana
l'Alcúdia del Comtat	Cocentaina	Mariola-Aitana
l'Almafrà	Petrer	Vinalopó mitjà
les Encebres	el Pinós	Vinalopó mitjà
el Xinorlet	Monòver	Vinalopó mitjà
les Cases del Senyor	Monòver	Vinalopó mitjà
la Romana Alta	Monòver	Vinalopó mitjà
Benimagrell	Sant Joan d'Alacant	Horta d'Alacant
el Palamó	Alacant	Horta d'Alacant
la Santa Faç	Alacant	Horta d'Alacant
el Raval Roig	Alacant	Horta d'Alacant

<i>Agregat</i>	<i>Municipi</i>	<i>Comarca</i>
Benalua	Alacant	Horta d'Alacant
l'Illa Plana (o Nova Tabarca)	Alacant	Horta d'Alacant
Torrellano	Elx	Camp d'Elx
l'Altet	Elx	Camp d'Elx
la Marina del Pinet	Elx	Camp d'Elx
Sant Felip Neri	Crevillent	Camp d'Elx
el Realeng	Crevillent	Camp d'Elx

FORMA NORMAL EN LA NOSTRA LLENGUA, DELS NOMS D'ALGUNS MUNICIPIS VALENCIANS DE LLENGUA CASTELLANA

<i>Nom castellà</i>	<i>Forma normal en la nostra llengua</i>	<i>Comarca</i>
Ademuz	Ademús	els Serrans
Alborache	Alboraig	Xiva i Foia de Bunyol
Alcublas	les Alcubles	els Serrans
Alpuente	Alpont	els Serrans
Aras de Alpuente	Ares d'Alpont	els Serrans
Argelita	Argeleta	Alt Millars
Aspe	Asp	Vinalopó mitjà
Bicorp	Bicorb	Énguera i Canal de Navarrés
Bolbait	Bolbait	Énguera i Canal de Navarrés
Buñol	Bunyol	Xiva i Foia de Bunyol
Castellnou	Castellnou	Vall de Sogorb
Cofrentes	Cofrents	Vall d'Aiora i el Caroig
Cox	Coix	Horta d'Oriola
Chelva	Xelva	els Serrans
Chella	Xella	Énguera i Canal de Navarrés
Chera	Xera	els Serrans
Cheste	Xest-alcamp	Xiva i Foia de Bunyol
Chiva	Xiva	Xiva i Foia de Bunyol
Dos Aguas	Dos-aigües	Vall d'Aiora i el Caroig
Énguera	Énguera	Énguera i Canal de Navarrés
Gestalgar	Xestalgar	els Serrans
Jarafuel	Xarafull	Vall d'Aiora i el Caroig
Jérica	Xèrica	Vall de Sogorb
Millars	Millars	Vall d'Aiora i el Caroig
Monforte del Cid	Montfort	Vinalopó mitjà
Orihuela	Oriola	Horta d'Oriola
Puebla de Arenoso	la Pobra d'Arenós	Alt Millars
Rojales	Rojals	Horta d'Oriola
Sacañet	Sacanyet	Vall de Sogorb
Salinas	les Salines d'Elda	Vinalopó mitjà
Sax	Saix	Marquesat de Villena
Segorbe	Sogorb	Vall de Sogorb
Siete Aguas	Set-aigües	Xiva i Foia de Bunyol
Sinarcas	Sinarques	els Serrans
Torreveja	Torrevela	Horta d'Oriola
Tuéjar	Toixa	els Serrans
Villahermosa del Río	Vilafermosa	Alt Millars

NOMS DELS RIUS VALENCIANS

<i>Riu</i>	<i>Comarca</i>
Riu Bergantes	Ports de Morella
Rambla de Sellumbres o Riu Calders	Ports de Morella
Rambla de Cantavella	Ports de Morella
Riu de la Sénia, o Verd, o de Malagraner	Baix Maestrat
Riu Cérvol	Baix Maestrat
Rambla de Cervera, o Seca	Baix Maestrat
Riu Segarra o Rambla de les Coves, o de Sant Miquel	Alt Maestrat
Barranc de Xinxilla	Plana Septentrional
Riu Millars	Plana Septentrional
Rambla de la Viuda, o Carbonera	Alt Maestrat
Riu Montlleó	Alt Maestrat
Riu de Lluçena	Plana Septentrional
Riu de Vilafermosa	Alt Millars
Riu Sonella, o Sec de Betxí	Plana Meridional
Barranc de la Fontfreda	Plana Meridional
Riu Belcaide, o d'Uixó	Plana Meridional
Riu Palància, o de Morvedre, o de Sogorb	Camp de Morvedre
Barranc de Carraixet	Horta de València
Riu Túria, o Guadalaviar	Horta de València
Rambla Castellarda	els Serrans
Riu de Xera	els Serrans
Torrent de Catarroja o Riu de Xest	Pla de Quart i Torrent
Barranc de Picassent	Pla de Quart i Torrent
Riu Xúquer	Ribera Baixa
Riu Reconç, o d'Aiora	Vall d'Aiora i el Caroig
Riu Cabriol	Altiplà de Requena
Riu d'Escalona	Vall d'Aiora i el Caroig
Riu de Sallent	Enguera i Canal de Navarrés
Riu d'Albaida	Ribera Alta
Riu Canyoles, o de Montesa	Xàtiva i la Costera
Riu d'Ontinyent, o Clarià	Vall d'Albaida
Riu Magre o Rambla d'Algemesí	Ribera Central
Riu de Xeraco	Horta de Gandia
Riu d'Alcoi	Horta de Gandia
Riu de Seta, o de Gorga	Mariola-Aitana
Riu de Frainos, o de Penàguila	Mariola-Aitana
Riu d'Agres	Mariola-Aitana
Barranc Fondo, o de Planes, o de Retilles	Mariola-Aitana
Barranc de l'Encantada	Mariola-Aitana
Riu Vernissa	Horta de Gandia
Riu de Gallinera	Marquesat de Dénia
Riu Bullent, o de Calapatar	Marquesat de Dénia
Riu del Molinell, o dels Racons	Marquesat de Dénia
Riu Girona, o Bolata, o del Verger	Marquesat de Dénia
Riu de Gorgos, o de Xaló, o de Benigembla	Marquesat de Dénia
Riu d'Algar	la Marina
Riu Guadalest	la Marina
Barranc de Torres	la Marina
Riu de Sella, o de la Vila	la Marina
Riu de Rellu	la Marina
Barranc de Marrulles	la Marina

<i>Riu</i>	<i>Comarca</i>
Riu de Montnegre	Horta d'Alacant
Riu Verd, o de Castalla	Xixona i Foia de Castalla
Rambla de les Ovelles	Horta d'Alacant
Riu Vinalopó	Camp d'Elx
Rambla del Cap de l'Aigua, o de Biar	Mariola-Aitana
Rambla de l'Aigua Sorda	Marquesat de Villena
Rambla de Tarafa	Vinalopó mitjà
Rambla de Tolomó	Vinalopó mitjà
Riu Segura	Horta d'Oriola

NOMS D'ALGUNES MUNTANYES VALENCIANES

Mola d'Ares, Coll i Mola de Morella, Tossal d'En Canader, Tossal del Rei, Pena del Bel, Tossal del Turmell, Mola del Murar, Serra de Valldàngel
 Penyalgosa, Serra d'Esparreguera, Tossal de Saragossa, la Maigmodella, Talaies d'Alcalà, Serra d'Irta, Serra del Desert de les Palmes
 Serra d'Espadà, Serra de Cantallops, Penya Negra, Serra d'Esllida, Serra d'Almenara
 Serra de Javalambre, Serra de Portaceli, la Calderona, el Garbí, el Picaio
 les Cabrelles, les Rodanes, Serra Peranxisa, Serra Falaguera
 Mola de Corts, Mola de Bicorn, el Caroig, Serra d'Ènguera, Gramoixent, la Costera de Ranès
 Serra Grossa, Bixquert, Mondúver, Serra de les Agulles, Serra de Corbera
 Serra Mariola, Montcabrer, el Benicadell, Coll de Llautó, Serra de Gallinera, la Safor
 Serra d'Almudaina, Capaimona, Serra d'Alfaro, Serra de Laguar, la Segàrria, el Montgó
 la Serrella, Serra d'Almèdia, Xortà, Coll de Rates, Bèrnia, Gulatdar, Penyal d'Ifac
 el Carrascal d'Alcoi, l'Aitana, Ponotx, Puig-Campana, Serra Gelada
 Serra de Salines, la Cilla, el Maigmó, la Gralla, la Carrasqueta, la Grana, el Cabeçó
 Serra de l'Algaiat, Serra de Crevillent, Serra de l'Alcoraia, Serra de Fontcalent, Benacantil

NOMS DELS PRINCIPALS ACCIDENTS DEL LITORAL VALENCIÀ

<i>Accident</i>	<i>Comarca</i>
Penyal de Peníscola	Baix Maestrat
Punta del Marbre	Baix Maestrat
Punta dels Pitxells	Baix Maestrat
Cap d'Irta	Baix Maestrat
Cala Blanca	Baix Maestrat
Capicorb	Baix Maestrat
Cap d'Orpesa	Plana Septentrional
l'Olla de Benicàssim	Plana Septentrional
Mont Colobrer, o Illes Columbretes	Plana Septentrional
Illa Grossa	Plana Septentrional
la Ferrera	Plana Septentrional
la Foradada	Plana Septentrional
Cap de Canet	Camp de Morvedre
Cap de Cullera	Ribera Baixa

Accident

Punta dels Pensaments
 Punta Negra
 Placer del Cavall
 Placer de Sant Nicolau
 Punta de la Caleta
 Cap de Sant Antoni
 Badia de Xàbia
 Cala de la Fontana
 Cap de Sant Martí
 Cala del Portitxol
 Cap Negre
 Punta de l'Emperador
 Cala Figuera
 Cap de la Nau
 Cala de la Granadella
 Cap de Moraira
 Cala Blanca
 Cap Blanc
 Cala de la Fustera
 la Fossa
 Penyal d'Ifac
 Badia de Calp
 Cap Toix
 Racó del Mascarat
 Barra de la Galera
 Cap Negret
 l'Olla d'Altea
 Racó de l'Albir
 Punta de la Bombarda
 Penyes de l'Arabí
 Illa Mitjana
 Punta de l'Escaleta
 Racó de l'Oix
 Badia de Benidorm
 Cala del Tossal
 Punta de l'Aguiló
 Cala d'Alcocó
 Cap de l'Horta (o d'Alcodre)
 Cala dels Capellans
 Cala dels Pescadors
 Badia d'Alacant
 Cap de Santa Pola (o de l'Aljup)
 Illa Plana, o Nova Tabarca
 Punta de l'Espart
 Badia de Santa Pola
 Cap Cerver
 Punta del Saladaret
 Punta Prima
 Cap Roig

Comarca

Ribera Baixa
 Ribera Baixa
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 Marquesat de Dénia
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 la Marina
 Horta d'Alacant
 Horta d'Alacant
 Horta d'Alacant
 Horta d'Alacant
 Camp d'Elx
 Camp d'Elx
 Camp d'Elx
 Camp d'Elx
 Horta d'Oriola
 Horta d'Oriola
 Horta d'Oriola
 Horta d'Oriola

TAULA

	<u>Pàgs.</u>
PREFACI	5
Mapa del País Valencià	8
Les comarques valencianes	9
NOMENCLÀTOR	11
Ciutats, viles i pobles cap de municipi	12
Pobles, llogarets i caserius compactes amb més de dos-cents habitants que no són cap de municipi	19
Forma normal en la nostra llengua, de noms d'alguns municipis valencians de llengua castellana	21
Noms de rius valencians	22
Noms d'algunes muntanyes valencianes	23
Noms dels principals accidents del litoral va- lencià	23

ACABAT D'IMPRIMIR A LA IMPREMTA ALTÉS, S. L.
DE BARCELONA, EL DIA 31 DE GENER DE 1966

